

CVIČEBNÍ LISTY

Priloha „Vojenských rozhledů“.

ROČNÍK IX.

ČÍSLO 7.—8.

Plukovník gšt. Bohuslav Fiala:*)

Útok pěší divise v zalesněném terénu.

(Mapy: 1 : 75.000 — Kutná Hora, Benešov.)

I.

Povšechná situace.

1. červená armáda, postupující od východu směrem na Prahu, zmocnila se během 6. července hlavní nepřátelské pozice a dosáhla na sklonku dne čáry: ... západní okraj Kostelce nad Černými Lesy, sv. Jan (429), kóta 386, kóta 359, západní okraj Konojed, koty: 417, 403, 421.

Její jižní křídlo je kryto 1. jezdeckou brigádou, které se podařilo vzít přechod přes Sázu u Chocerad a dojít až do čáry: Hrškov (kóta 427), kde je ve spojení s 3. pěší divisí, Strímelice Hradové, kříž 430, kóta 427, podél potoka (800 m východně od Kaliště).

II.

Podrobná situace a zprávy o nepříteli.

3. pěší divise — na jižním křídle 1. červené armády — útočila v pásmu ohraničeném na severu čarou: ... kóta 423 severně od Prusic (mimo), kříž 430 (v to), sv. Jan (v to), Louňovice (v to). Její podrobné učlenění:

Divise, která utrpěla poměrně malé ztráty, bojovala 6. července s částicemi 79. a 80. pěšího pluku nepřátelské 20. pěší divise, jejíž 78. a 77. pěší pluk se zúčastnily bojů o les Brník a o Kostelec nad Černými Lesy.

Protivník, který nyní drží čáru: ... háj (600 m na západ od sv. Jana), dv. Bohumil, hřbet západně od koty 386, západní břeh potoka, protékajícího Liščími děrami, kóta 338, okraj lesa na západ od Konojed, kóta 340, západní břeh potoka Jevanského, Hradec (v to), kóta 324, kóta 346, lesík 500 m jižně odtud, kóta 482 Chlum, Ondřejov, kóta 456 Horka, Kaliště, nemá zatím žádných záloh.

*) Ukázka z díla pplk. gšt. Bohuslava Fialy: „Všeobecná taktika divise v příkladech“, které vyjde nákladem VÚV. do 10. srpna t. r.

Na frontě 1. jezdecké brigády byly zjištěny částice nepřátelského 5. a 6. jezdeckého pluku.

Z leteckých fotografických snímků — pořízených 6. července — lze viděti, že protivník upravuje terén na výšinách východně od Jevan a u Voděrad.

Velitel 3. pěší divise dostane v Nučicích 6. července o 19. hod. 30 min. od velitele 1. červené armády rozkaz, aby zítra pokračoval v útoku.

III.

Povětrnost: krásné, teplé počasí.

Lesy jsou zčásti jehličnaté, zčásti listnaté a pro pěchotu snadno průchodné.

IV.

Výťah z operačního rozkazu 1. červené armády pro útok 7. července.

I. Situace a zprávy o nepříteli: viz námět.

II. Úkol armády: Útočiti v povšechném směru na Prahu.

III. Myšlenka manévru velitele armády.

Obchvátiti zalesněný masiv západně od Kostelce nad Černými Lesy ze severu a postupně dosíci těchto čar:

... Ouvaly, Mukařov, Třemblaty (1. armádní cíl),

... Běchovice, Říčany, Popovice (2. armádní cíl).

IV. Akční pásma divisií 1. sledu:

3. pěší divise je ohraničena: na severu čarou: Oleška (mimo), kóta 404 (mimo), kříž 430 (v to), sv. Jan (v to), silnice od sv. Jana přes Vyžlovku na Louňovice (v to), Srbín (v to), Tehovec (v to), trig. 454 Tehov (v to), Voděrádky (v to).

V. Rozdělení prostředků.

3. pěší divise disponuje nadále pozorovací letkou 3.

VI. Příprava.

Před útokem bude předcházeti příprava:.....

VII. Provedení útoku.

1. Útok vyrazí ve 4 hod. 15 min.

2. Úlohy divisií 1. sledu:

1. pěší divise bude útočiti s hlavním náparem podél silnice: Kostelec nad Černými Lesy—Říčany.

3. pěší divise: v těsném spojení na severu s 1. pěší divisií zmocní se lesů Dubina a Na přezvůrce a po vzetí lesa Jedlice usnadní 1. pěší divisií postup na Říčany tím, že obchvátí Říčanský les z jihu.

3. Úloha 1. jezdecké brigády.

Jezdecká brigáda bude postupovati v povšechném směru: Ondřejov, Mnichovice a bude krýti jižní bok 3. pěší divise, s níž bude udržovati těsné spojení podél osy Střimelice Kostelní, Třemblaty, Budíkov.

4. Dělostřelectvo:

a) Hranice akčního pásma divisních dělostřelectev:

b) Armádní dělostřelectvo:

Složení:

Úkoly: palba proti bateriím;

c) Vzájemná podpora divisních dělostřelectev:

5. Letectvo.

Akční hranice divisních pozorovacích letek:
..... Běchovice, Uhřetěves, Jílové.

6. Chování po dobytí 1. arm. cíle.

Kdyby se protivník po dobytí 1. cíle dal na ústup, začnou jednotky 1. sledu co nejdříve využívat úspěchu:

3. pěší divise: přes Klokočnou, Všestary na Jazlovce.

1. jezdecká brigáda: přes Popovice, Jesenice na Prahu.

VIII. Spojení a spojovací služba.

Spojení mezi jednotkami 1. sledu:

SV. 3. pěší divise: Nučice.

Spojovací osa 3. pěší divise: Nučice, Konojedy, Mysl. Penčice, Mysl. Habr, Struhařov, Klokočná, Stránčice.

SV. 1. jezdecké brigády: Stříbrná Skalice.

Spojovací osa 1. jezdecké brigády: Stříbrná Skalice, Ondřejov, Mnichovice, Kunice, Popovice, Střím, Jesenice.

V.

Předmět práce.

Rozhodnutí velitele 3. pěší divise pro útok.

Řešení námětu.

I.

Úkol.

A. Úkol divise v rámci červené armády.

1. pěší divise koná úsilí na jihu podél silnice: Kostelec n. Čern. Lesy—Říčany, tedy les Dubina, dále les Na přezvůrce a konečně les Jedlice budou jí obchvacovány ze severu, čímž úkol divise bude značně ulehčen.

1. jezdecká brigáda bude krýti jižní bok divise a tím, že má udržovati spojení podél osy: Střimelice Kostelní—Třemblaty—Budidov, omezuje se pásmo divise na jihu právě jmenovanou čarou.

Divise nemusí činiti žádná opatření k zajištění severního boku, ale na jihu bude nucena udržovati spojení s 1. jezdeckou brigádou a míti pohotově síly, které by v tomto směru mohly zasáhnouti.

B. Vlastní úkol divise.

V úzkém spojení na severu s 1. pěší divisí zmocnit se lesů Dubina, Na přezvůrce, Jedlice;

usnadnit 1. pěší divisi postup na Říčany tím, že se obchvátí Říčanský les z jihu;

postupně dosíci čar: Mukařov—Třemblaty (1. armádní cíl), Říčany—Popovice (2. armádní cíl);

podle okolností využítí úspěchu přes Klokočnou—Všestary na Jažlovce.

a) Vymezení prostorové:

Směr: Jažlovce se směrem 1. jezdecké brigády se k sobě přibližují, což znamená, že jezdecká brigáda svým postupem bude do značné míry usnadňovatí postup divise.

Cíle: 1. armádní cíl je vzdálen od výchozí základny 6—8 km a 2. armádní cíl 12—16 km. Teoreticky bude se dělostřelectvo 3krát až 4krát přemísťovati, což si vyžádá 6—12 hodin.

Pásmo: bude 6—8 km široké.

b) Vymezení časové:

od 4 hod. 30 min. do 20 hod., t. j. 15 hod. 30 min.

Protože jde o útok do hloubky 16 km, který potrvá (12 hodin přemístění dělostřelectva plus nejméně 8 hodin k projití právě uvedené hloubky) 20 hodin, nemůžeme počítati s tím, že dojdeme až k 2. armádnímu cíli. Proto budeme uvažovati jen o útoku na 1. armádní cíl.

Závěr. Útok na 1. armádní cíl bude třeba (vzhledem k hloubce) provéstí nejméně ve 2 fázích s brigádami vedle sebe (vzhledem k šířce fronty útoku); na severu bude útok podporován 1. pěší divisí, na jihu bude nutno mítí volné síly.

II.

Situace.

a) Situace vlastní.

3. pěší divise má vedle organických prostředků k dispozici jednu pozorovací letku. Ty jsou rozloženy na frontě asi 6 km. Divise, utrpěvši malé ztráty, má dosti pěchoty k vedení další ofensivy, ale má málo dělostřelectva, tedy nemůže véstí útok současně na celé frontě.

Bojová hodnota vojsk je vysoká, poněvadž vojska dosáhla značného úspěchu.

Jak jsou rozloženy jednotlivé jednotky, není nám z námětu známo.

b) Nepřítel.

1. Jeho síla.

Proti divisi stojí 40. pěší brigáda, která patří do svazku 20. pěší divise, jejíž 39. brigáda bojovala s částicemi naší 1. pěší divise. Máme tedy nad nepřítelem, pokud se týká pěchoty, dvojnásobnou převahu.

2. Jeho chování. Nepřítel byl zahrán ze své hlavní posice a tím, že se opevňuje u Jevan a Voděrad, projevuje vůli náš postup směrem na Prahu brzditi krok za krokem a tím získati čas.

3. V jakém stavu budou jeho opevnění? Jsou v začátcích a proto bez drátěných překážek; jde o útok ve volném terénu.

4. Co může podniknouti nepřítel?

a) Dělostřelectvo.

Armádní dělostřelectvo, nejsouc tak početné, nebude s to umlčetí všechny nepřátelské baterie; proto bude nutno počítati s jejich palbou, zejména v prospěch pěchoty.

Nepřátelské dělostřelectvo nebude moci podporovati vlastní pěchotu v Lišících děrách a v lese jižně od koty 340; podpora u Konojed bude dosti obtížná. Nejlepší však bude v prostoru dv. Bohumil. S hlediska nepřátelské dělové palby nejobtížnější postup pro pěchotu bude u dv. Bohumil a pak u Konojed.

b) Palba pěchoty.

Za útoku na okraj lesa nutno především neutralisovati jeho výběžky, jež se obyčejně velmi dobře hodí pro umístění bočně střílejících zbraní. Tak tomu bude u dv. Bohumil, kde bude třeba neutralisovati okraj lesa od háj. 420 ke kotě 422 a okraj lesa od koty 386 k háj. (jižně od dv. Bohumil).

Poněvadž nepřítel má už kulometry rozestaveny k provádění této bočně palby, bude dobře, když na ně provedeme 15minutovou neutralisační palbu. Bude tedy vyrazení útoku předcházeti 15minutová dělostřelecká příprava.

c) Přejde nepřítel sám k útoku?

To je téměř nemožné, neboť nemá žádných záloh. Ale může podniknouti protiútoky. Ty by byly možné jen v severní části útočného pásma (u dv. Bohumil, u Jevan, Louňovic, Skalky), nebo v jižní u Konojed, Voděrad, Zvanovic, Třemblat. Proto nutno mítí více prostředků nahromaděno na severu a na jihu než ve středu.

III.

Terén.

1. Povšechný vzhled.

Terén, vyjma několik volných prostorů, je zalesněný; tím je pozorování jak pro útočníka, tak i pro obránce velmi obtížné.

Jaké to má nevýhody?

Velmi snadno nastanou omyly v udržování směru.

Styk lze těžko uchovati.

Vedení boje je velmi nesnadné.

Dělostřelecká podpora je téměř neúčinná, poněvadž se místa nepřátelských opěrných bodů dají jen stěží přesně zjistiti.

Zastřelování je obtížné.

Technické provádění palby je choulostivé (výška stromů často nutí k tomu, aby se palba přímé podpory prováděla z velké vzdálenosti, zejména tehdy, užíjeme-li k tomu kanonů).

Jaké to má výhody?

Přípravy na útok (přibližovací postup, zaujímání výchozí základny atd.) můžeme konati skrytě, důkladně, aniž jsme někým rušeni.

Vyraziti k útoku můžeme kdykoliv.

Sestava do hloubky není tak nutná jako ve volném terénu, což někdy dovoluje vésti boj i značně menšímu počtu, užívá-li husté palebné přehrady.

Palba pěchoty je v lese účinnější než v noci.

Zálohy mohou se skrytě pohybovati a proto k dobytí postupných cílů prováděti různé nutné pohyby.

Nevýhody se mohou zmenšiti, když o lesích máme přesné zprávy, neboť postup ve vysokém lese bude pohodlnější a snadnější než v hustém lese.

Informace o lesích lze získati: u obyvatelstva,
v zeměpisných záznamech štábu,
v plánech,
v katastrech,
z leteckých snímků (šikmých i kolmých).

Jak budeme čeliti výše vysloveným nevýhodám?

Velmi snadno nastanou omyly ve směru. Tomu se vyhneme vhodnou volbou os postupu:

cesty,
úžlabí,
okraj lesa,
užití busoly.

Cesty: 1. Silnice od Sv. Jana přes Vyžlovku, Louňovice na Srbín;
2. dv. Bohumil, kóta 422, Jevany;
3. kóta 359, Aldašín, Jevany;
4. Konojedy, kóta 338, Mysl. Penčice, Jevany;
5. Konojedy, Voděrady, Zvanovice, Třemblaty;
6. kóta 421, Hradec, Voděrady.

Cesty uvedené za 2., 3. a 4. sbíhají se u Jevan a jejich pokračováním je pak jediná silnice na mysl. Habr—Struhařov.

Cesty za 5. a 6. spojují se u Voděrad, odkud pak pokračují jako jedna silnice přes Zvanovice na Třemblaty.

Prostory u Jevan a Voděrad jsou tedy důležitými východisky pro další postup k západu; proto, jak se jich zmocníme?

Volný prostor u Jevan je 1000—1200 m široký, což by vyžadovalo 2 praporů, z nichž jeden by se zmocnil dv. Bohumil a pak postupoval směrem na kotu 420 a vzal Jevany; druhý prapor by postupoval podél úžlabiny 500 m jižně od koty 386, dobyl by Aldašínu a výšiny koty 433 a Mysl. jižně od Jevanského potoka. K zdůraznění postupu a k čelení různým protiútokům mohl by za těmito prapory postupovati ještě jeden prapor, a to za jižním praporem z toho důvodu, že prostor u Jevan bude obhvacován na severu skupinou postupující po obou stranách silnice: Sv. Jan—Vyžlovka, která by se mohla skládati ze dvou praporů, s úkolem protáhnouti lesem Dubinou a zmocniti se jižní částí vesnice Vyžlovka.

Skupina vyžlovská a skupina jevanská by mohly udržovati spojení podél jižního okraje lesa Dubina až k polní cestě vedoucí od Jevan na Vyžlovku a poté podél údolí Jevanského potoka. (Toto spojení bude možno vzhledem k pěti lesním průsekům velmi snadno udržovati.)

Volný prostor u Voděrad, který na západě je ohraničen Zvanovickým potokem, je až 2·5 km široký; mohly by se v něm rozvinouti čtyři až pět praporů. Jeden z nich by mohl postupovati podél polní cesty vedoucí z Konojed na Voděrady, druhý úžlabinou koty 340 a koty 342; třetí by mohl míti za osu postupu čáru kóta 403, můstek na Jevanském potoku, kóta 439; konečně čtvrtý údolím Zvanovického potoka. Tři první prapory směřují ke hřbetu Voděrady—kóta 439; dva první by měly za úkol zmocniti se vesnice Voděrad, třetí výšiny koty 439. Čtvrtý prapor ve spojení s třetím vzal by lesík Oradlo a jižní svahy výšiny 439. Jednotlivé prapory by s počátku, až k dosažení lesních okrajů východně od Vodě-

rad, nemohly mezi sebou udržovati spojení, přes to však by je mohly navázati v údolí Jevanského potoka. Po vyjití z lesa bude vedení boje značně usnadněno a může se zase centralisovati v rukou jednoho velitele.

Spojení voděradské skupiny se skupinou jevanskou nebude možno stále udržovati; bude však záhodno, aby obě skupiny je vyhledávaly jednak v údolí potoka Jevanského a Liščích děr, jednak ve směru na Mysl. Penčice. K tomu cíli by mohly dostati po jednom nebo dvou družstvech jezdeckva.

Zbývají nám tři prapory, z nichž jeden by mohl býti později určen k zdůraznění úspěchu buď ve směru na Vyžlovku nebo na Jevany a prozatím dlíti v lesíku koty 423 (severně od Prusic); dvou praporů by se mohlo užití k společné akci na jižním křídle a proto by byly pod jedním velitelem; s počátku v lese Bahnivá rokle západně od kot 417, 403.

Pěchota by tedy utvořila tyto skupiny:

vyžlovskou: velitel pluku s dvěma prapory | od téže
jevanskou: velitel pluku s třemi prapory | brigády.
voděradskou: velitel brigády se čtyřmi prapory.
divisní zálohu: jeden prapor severní brigády,
velitel pluku s 2 prapory jižní brigády.

Jak tyto akce bude podporovati dělostřelectvo?

Předně půjde — zejména za dělostřelecké přípravy — když ne o umlčení, alespoň o neutralisaci nepřátelských zbraní rozložených na okraji lesa, a to: od háj. 420 ke kotě 422 a od koty 386 na západ k háj. Tyto prostory, každý asi 1 km široký, vyžadují nejméně dvou hrubých oddílů. Kromě toho, poněvadž se tu útok bude prováděti na frontě asi 1500 m — 3 lehkých oddílů pro přímou podporu.

Pro útok na okraj lesa západně od Konojed, který se provádí na frontě asi 1 km dvěma prapory, je třeba k jeho podpoře dvou lehkých oddílů a k jeho ochraně nejméně jednoho oddílu hrubého.

Z toho vidíme, že nemáme dostatek dělostřelectva, aby obě brigády mohly současně útočiti, a proto útok provede nejdříve severní brigáda, (protože bude útočiti ve spojení s 1. pěší divisí, která koná hlavní úsilí na jižním svém křídle podél silnice na Vyžlovku), a jakmile její prapory vniknou do lesa Dubina a lesa Liščí díry, nebudou — vyjímajíc prapor postupující ve volném terénu na kotu 420 — potřebovati tak značné podpory. Přidělíme tedy k podpoře dalšího postupu skupině vyžlovské jednu baterii jako doprovodné dělostřelectvo; skupině jevanské postačí 2 oddíly, z nichž jeden oddíl o dvou bateriích, od něhož jsme vzali předešlou baterii. Zbytek: dva lehké a dva hrubé oddíly budou podporovati vyrazení a útok na Voděrady.

Dělostřelectvo utvoří tedy tyto skupiny:

Přímá podpora severní brigády: 2 lehké oddíly, z nichž jedna baterie se přidělí skupině vyžlovské, jakmile vnikne do lesa.

Přímá podpora jižní brigády: 2 lehké oddíly.

Skupina pro všeobecnou činnost: 2 hrubé oddíly.

Ochranná palba:

nejdříve: dv. Bohumil, okraj lesa háj. 420—422, hřbet a okraj lesa: kota 386—háj: kota 420—kota 433;

poté: okraje lesa na západ od Konojed, stok potoků 500 m jižně od koty 338, křižovatka Jevanského potoka s úžlabinou kot 340—342, Hradec, kota 387, kota 439, Voděrady a konečně údolí Zvanovického potoka, zejména západně od Voděrad (u mostu).

Aby se vyhovělo všem úkolům, zaujme dělostřelectvo tato palebná postavení:

2 lehké oddíly: prostor Bílá hlína—kota 423;

jeden oddíl tak, aby postřeloval silnici vedoucí na Vyžlovku a jižní okraj lesa Dubina;

jeden oddíl, aby podélně postřeloval okraj lesa kota 386—háj;

2 lehké oddíly: prostor kota 421—výšina západně od Výžerek;

jeden oddíl, aby střílel podél cesty Konojedy—Voděrady a podél jižních okrajů lesa Kobyla;

jeden oddíl, aby pálil podélně do úžlabí kot 340—342;

2 hrubé oddíly: u Nučic;

jeden hrubý, aby podélně postřeloval severní okraj lesa Liščí díry a jižní okraj Dubiny;

jeden oddíl, aby působil do úžlabin kot 338—387 a kot 340—342.

Z těchto palebných postavení může lehké dělostřelectvo pozorovati útok až k Vyžlovce s jedné strany a k Voděradům s druhé strany. Mohli bychom tedy za cíl 1. fáze vzít silnici: Vyžlovka—Jevany—Voděrady—kota 439.

Jak by se vedl útok dále na 1. armádní cíl?

Skupina vyžlovská bude především nucena obejít z jihu Vyžlovecký rybník. Pak by mohla jeden prapor dirigovati podél silnice a druhý podél neudržované polní cesty od koty 453 k okraji lesa jižně od Louňovic; oba prapory by se po vzetí této vesnice zmocnily Skalky a Srbína. K usnadnění této akce mohl by se podle okolností vyžlovské skupině přidělití jeden prapor. Tento útok, podporovaný postupem 1. pěší divise, s níž bude snadno udržovati spojení, bude podporován jedním lehkým oddílem.

Jevanská skupina může s jedním praporem postupovati podél úžlabiny vedoucí od západního konce Jevanského rybníka ke kotě 494 a odtud podél silnice 473 — k mysl. Habr, již se zmocní. Druhý prapor půjde podél silnice až ke kříži (jižně od koty 494) a odtud ke kotě 487 jižně od mysl. Habr. Třetí prapor (dosud v záloze) by postupoval za druhým až ke kříži právě jmenovanému, a potom podél polní cesty na Svojetice, aby se zmocnil západního cípu lesa Na přezvůrce a navázal spojení se skupinou vyžlovskou. Této skupině by bylo možno přidělití jednu baterii jako doprovodné dělostřelectvo.

Voděradská skupina bude pracovati ve volném terénu 1—2 km širokém. K útoku snad dostačí dosavadní prostředky za pomoci 3 lehkých oddílů (bez jedné baterie) a 2 hrubých oddílů, s úkolem zmocnit se Zvanovic, Třemblat a výšiny koty 497. Kdyby k tomu dosavadní prostředky nestačily, byla by zasazena divisní záloha.

Myšlenka manévru velitele divise.

Útok na 1. armádní cíl provede se ve dvou fázích:

z a p r v é : hlavní úsilí bude směřovati k dobytí prostorů u Jevan a u Voděrad a dojde se až do čáry: silnice Vyžlovka—Jevany—Voděrady—kota 439 (1. cíl divise);

za druhé: les Na přezvůrce bude vzat oboustranným obchvatem s hlavním úsilím na jihu a dojde se až k 1. armádnímu cíli (2. cíl divise).

Ženíjní vojsko.

Hotovo k opravě polní cesty: Konojedy—Voděrady a mostu u Jevan.

Letectvo.

Zrána průzkum fronty, dále prostoru u Jevan a Voděrad, konečně silnice Mukařov—Třemblaty.

Doprovod útoku na Jevany a pak na Voděrady.

Dělostřelecké úkoly: za přípravy a pak za útoku.

Spojení.

S 1. pěší divísi: smíšeným styčným oddílem postupujícím podél severního okraje lesa Dubina.

S 1. jezdeckou brigádou: smíšeným styčným oddílem, od divise SPO. bez 2 čet jezdeckva.

Mezi brigádami: jezdeckými hlídkami: v údolí Jevanského potoka, pak na silnici Voděrady—Jevany; Voděrady—Habr; Zvanovice—Habr.

SV. vyžlovské skupiny: kříž 430.

SV. jevanské skupiny: křižovatka silnice: Konojedy—Kostelec nad Černými Lesy s polní cestou Sv. Jan—kota 423.

SV. voděradské skupiny: západní okraj Výžerek.

IV.

Na základě těchto úvah mohl by se velitel 3. pěší divise rozhodnouti takto:

SV., 6. červenec, 19 hod. 55 min.

Rozhodnutí velitele 3. pěší divise

pro útok 7. července.

I. Úkolem 3. pěší divise je v těsném spojení na severu s 1. pěší divísi zmocniti se lesů Dubina, Na přezvůrce a po vzetí lesa Jedlice usnadniti 1. pěší divísi postup na Říčany tím, že se obchvátí Říčanský les z jihu.

II. Úmyslem velitele divise jest útok na 1. armádní cíl: Mukařov—Třemblaty provésti ve dvou fázích a postupně se zmocniti těchto cílů:

1. silnice Vyžlovka, Jevany, Voděrady, kota 439,

2. Srbín, Svojetice, Třemblaty.

III. 1. fáze.

a) Myšlenka manévru.

Útok se provede s hlavními náporý na Jevany a Voděrady.

b) Útočná sestava.

1. Pěchota.

Tři útočné skupiny:

vyžlovská: pod velením velitele X. pluku s 2 prapory bude útočiti podél silnice sv. Jan—Vyžlovka, zmocní se jižní části této vesnice. Za postupu bude udržovati spojení s 1. pěší divísi na severu a bude podporovati postup jevanské skupiny na jihu;

jevanská: pod velením velitele Y. pluku s 3 prapory provede útok podél osy: dv. Bohumil—Jevany, zmocní se obou jmenovaných míst a mysl. jižně od Jevanského rybníku;

voděradská: pod velením velitele jižní brigády se 4 prapory útokem podél úžlabí 340—342 zmocní se hřbetu Voděrady—kóta 439.

2. Dělostřelectvo.

Přímá podpora: vyžlovská skupina jeden oddíl až do vniknutí této skupiny do lesa, pak jí bude přidělena jedna baterie jako doprovodné dělostřelectvo, dvě zbývající budou pracovat v prospěch skupiny jevanské.

Přímá podpora jevanské skupiny: jeden lehký oddíl.

Přímá podpora voděradské skupiny: dva lehké oddíly.

Všeobecná činnost: dva hrubé oddíly.

c) Zálohy divise.

Severní brigáda ponechá v záloze divise jeden prapor v lesíku koty 423, směr pravděpodobného zasažení Vyžlovka nebo Jevany.

Jižní brigáda dá k dispozici dva prapory téhož pluku s velitelským plukem do lesíku Bahnívá rokle (výhodně kot 417—403) — pravděpodobně zasažení ve směru na Voděrady.

d) Dělostřelecká příprava: bude provedena od 4 hod. až 4 hod. 15 min. do prostoru dv. Bohumil a na východní okraj lesa Dubina a severní okraj Liščích děr, a to 3 lehkými a 2 hrubými oddíly.

e) Započítí útoku.

O 4 hod. 15 min. vyrazí k útoku jen vyžlovská a jevanská skupina. Jejich útok až do vniknutí vyžlovské skupiny do Dubiny bude podporován jedním lehkým oddílem skupiny voděradské a chráněn dvěma hrubými oddíly.

Poté na znamení dané letcem — červená raketa — přejde k útoku skupina voděradská za podpory dvou lehkých a za ochrany dvou hrubých dělostřeleckých oddílů.

f) Chování po dobytí 1. cíle.

a) Pěchota bude udržovati těsný dotyk s nepřítelem, a kdyby se dal na ústup, přikročí bez meškání k využití úspěchu, a to: vyžlovská skupina: podél silnice Vyžlovka, Louňovice, Srbín; jevanská skupina: podél silnice Jevany—Habr. voděradská skupina: podél silnice Voděrady—Zvanovice—Třemblaty.

b) Dělostřelectvo se začne přemísťovati, a to

lehké: jeden oddíl do prostoru Vyžlovka,

jedna baterie do prostoru Jevany,

tři oddíly (bez jedné baterie) do prostoru Voděrady;

hrubé: do prostoru Voděrady.

Kdyby se nepřítel dal na ústup, dostane vyžlovská skupina jeden oddíl, jevanská skupina jednu baterii a dva lehké oddíly voděradská skupina.

Hrubé oddíly a zbytek lehkého oddílu zůstanou až do dalšího rozkazu u Voděrad.

IV. 2. fáze.

a) Les Na přezvůrce se obchvátí na severu a na jihu s hlavním náiprem na jihu;

b) tři dosavadní útočné skupiny:

vyžlovská, zesílená jedním praporem, bude postupovati podél silnice na Louňovice, kóta 460 Skalka a zmocní se v těsném spojení s 1. pěší divisí Louňovic, Srbína, Skalky a Svojetic;

jevanská bude útočiti podél silnice Jevany—Habr a zmocní se výšiny koty 487, vsí Habr a západní části lesa Na přezvůrce, kde vejde ve spojení se skupinou vyžlovskou;

voděradská provede útok v povšechném směru na Mnichovice a zmocní se Zvanovic, Třemblat a výšiny koty 497.

c) Útok začne na nový rozkaz.

V. Letectvo.

Průzkum: na úsvitě:

fronty,

prostoru u Jevan a u Voděrad,

silnice: Mukařov—Třemblaty.

Doprovod útoku: od 4 hod. 15 min.

Úkoly dělostřelecké: od 4 hod.

VI. Spojení a spojovací služba.

SV. vyžlovské skupiny: kříž 430;

přemístí se podél silnice: sv. Jan—Vyžlovka;

SV. jevanské skupiny: křížovatka silnice: Konojedy—Kostelec nad Černými Lesy s polní cestou: sv. Jan—kota 423;

přemístí se podél osy: dv. Bohumil, kota 422, Jevany;

SV. voděradské skupiny: západní okraj Výžerek;

přemístí se podél osy: jižní okraj Konojed, úžlabina: 340—342—Voděrady.

G. L. B.:

Studie na mapě.

(Pokračování.)

Hlava IV.

Sestava na zvolené linii.

Náš úkol je v podstatě obranný. Víme, že v obraně (jako ostatně i v ofensivě) je sestava zpravidla určována palbou, které chceme dosáhnouti, to znamená, že především je třeba vytvořiti co nejúplnější plán palby.

Avšak vytvoření úplného plánu palby vyžaduje podrobný průzkum terénu, pečlivé přizpůsobení palby tomuto terénu, užití paleb bočných, šikmých, dalekých, zdvojených, atd., atd.

Můžeme uskutečniti toto vše v situaci, ve které jsme? Přirozeně nikoli, neboť zaujmeme své postavení za plné noci, v terénu, kterého naprosto neznáme. Náš plán palby bude se tudíž musiti omeziti na souvislou linii palby; palby, kterou dodají zbraně, střílející přímo před sebe a umístěné v jediné čáře (podél silnice).

Teprve 2. října při rozednění budeme moci vytvořiti lepší plán palby, jestliže ovšem nám nepřítel poskytne k tomu čas. Náš prvotní plán palby, tolik zběžný, vytvořený jen palbou přímo před sebe, bude účinný a souvislý jen tehdy, bude-li palba dodána četnými zbraněmi. Zde více než kde jinde vyžaduje souvislost palby souvislost obsazení; nemůže tedy býti řeči o tom, aby byly mezi jednotlivými jednotkami ponechány dosti velké rozstupy; ostatně takové velké rozstupy jsou i s hlediska morálního hodny zavržení.

Soudíme, že chceme-li uskutečniti potřebnou souvislost obsazení, jakož i potřebnou souvislost a hustotu palby, třeba dáti jedno pěší (nebo kulometné) družstvo nejvýš na padesát metrů fronty.

Kolik potřebujeme podle toho celkem družstev?

Naše fronta, počítaná podél silnice mezi Žantovem a úžlabinou u Přepeře je široká asi 4.800 m.

Tato šířka vyžaduje tudíž $\frac{4800}{50} = 96$ družstev.

Naše prostředky čítají pro prapor 3×12 pěších družstev = 36. 6 kulometných družstev,

tedy 42 družstev pro prapor, to jest 126 družstev u celého pluku.

Vidíme tedy, že 2 prapory (84 družstev) nestačí, a že je třeba zasaditi všechny tři prapory. Ostatně toto zasazení tří praporů je rovněž naprosto nezbytné, jestliže chceme zaujetí posice urychlití a provéstí v pořádku co možná největším; neboť čím více velitelství bude vedle sebe, tím více bude usnadněn výkon velení.

Jde tedy nyní o to, abychom své pásmo rozdělili mezi tři prapory. Na jakém podkladě máme provéstí toto rozdělení?

Za noci budou musiti naše prapory dodati každý stejnou palbu; podle toho bychom tudíž měli své pásmo, široké 4.800 m, rozťítí jednoduše na tři pruhy stejně široké (1600 m pro prapor).

Tento výpočet jest poněkud příliš jednoduchý, a to z těchto důvodů:

1. Je více než pravděpodobno, že dnes v noci na nás nepřítel útočit nebude; avšak zítra ráno při rozednění může pokračovati ve svém postupu: pro tento útok za dne bylo by dobře, kdyby fronta byla rozdělena mezi prapory podle toho, jaké nebezpečí hrozí tomu a onomu praporu. Praporu, který je ohrožen nejvíce, třeba dáti úsek poněkud méně velký než druhým praporům. Nejhroženější prapor jest, jak se zdá, prapor východní (levý): nepřítel tu má kryté přístupy až na hřeben 292—295 a dobré palebné základny na tomto hřebenu; my nevíme, kde je nepřítel mezi lesy na jih od Vobrubece a Rohačkem; konečně směr Vobrubece—Dobšín—Žehrov se pro nepřátelský útok přímo vnucuje, poněvadž je to směr nejkratší, a vede po jediné dobré silnici, která přetíná zalesněný masiv, Žehrovský les. Proto budeme musiti dáti východnímu praporu frontu poněkud menší, než praporům ostatním.

2. Jest záhodno, abychom 2. října při rozednění měli obsazen menší částicí hřbet 292 (krycí posice), odkud bude možno působiti proti nepříteli dalekou palbou a zdržeti jeho postup. Bylo by výhodné, aby tato částice (nejméně jedna četa s těžkými kulometry) patřila k východnímu praporu, a aby tedy tento prapor mohl dnes v noci mítí tuto částicí ve svém druhém sledu.

Z toho vyplývá nutnost dáti východnímu praporu frontu jen tak širokou, aby mohl vytvořiti souvislou frontu za pomoci dvou pěších rot a tří pěších čet a čtyř až pěti kulometných družstev.

3. Bylo by si přáti, aby, bude-li možná, oba křídelní prapory měly vlastní menší zálohu, pro ten případ, kdyby jejich sousedé neobsadili přesně místa, která jim byla určena, a kdyby tedy bylo třeba prodloužití o něco naši frontu.

4. Konečně je třeba určití pokud možná na rozhraní mezi prapory místa, která se dají snadno na silnici naléztí.

Vycházíme-li z těchto podkladů, mohly by býti hranice praporů tyto:

a): Východní prapor od úžlabiny u Přepeře až po křižovatku cest na sever od Votrub (kota 270 na plánu 1/7500).

Fronta praporu: 1350 m.

Počet potřebných zbraní: $\frac{1350}{50} = 27$. Zbude tudíž tomuto praporu 15 volných družstev, z nichž bude moci obsaditi čtyřmi družstvy (třemi pěšími a jedním kulometným) kotu 292, a bude-li třeba, prodloužiti poněkud svou frontu; i potom zbude mu možná ještě něco volných sil.

b): Střední prapor: od uvedené křižovatky až 200 m na východ od mostu u Malého Solče.

Šířka fronty: 1800 m.

Počet potřebných zbraní: $\frac{1800}{50} = 36$. Zbude tudíž tomuto praporu šest volných družstev.

c): Západní prapor: až po Žantov.

Fronta 1650 m.

Počet potřebných zbraní: $\frac{1650}{50} = 33$. Praporu zbude ještě devět družstev, z nichž několik pak bude moci býti použito k event. prodloužení fronty na západ, až do styku se 4. pěší divísi.*)

Nyní se naskýtá jiná otázka: máme odebrat praporům část jejich volných sil a zříditi z nich plukovní zálohu?

Na tuto otázku odpovíme záporně. Vždyť záloha, kterou by si tak plukovník zřídil, byla by velmi skrovná. Co by s ní dělal v noci? Co by s ní počal ve dne, když uvážíme šířku fronty? Tyto volné síly budou umístěny lépe v rukou velitelů praporů, zvláště se zřetelem na boj zítra ráno.

Úkolem těchto praporečních záloh pak bude:

nahraditi zbraně v 1. sledu, zničené nepřátelskou palbou;

zesíliti pokud možná zdvojovací palbou všeobecnou palebnou clonu tam, kde je slabá; tato zdvojovací palba bude buď přímá nebo bočná, aniž se tím budou nějak měniti palebné úkoly zbraní 1. sledu; organisovati palbu dalekou.

Z á v ě r: ponechme praporům všechny jejich akční prostředky.

Tato celková sestava, jak jsme ji určili, stačí, aby ji mohl velitel pluku vzíti za podklad pro svou sestavu pochodovou.

Ostatní potřebná zařízení, kterých bude třeba k doplnění rozkazu, týkajícího se sestavy v bojové linii, budou prostudována a vydána později (viz hlavu VI.).

H l a v a V.

Sestava pochodová.

Proberme rychle prvky rozhodnutí a podívejme se, jaké závěry můžeme vyvoditi z tohoto studia.

a) Ú k o l.

Úkol může býti shrnut takto: obsaditi co nejdříve silnici Kněžmost-Horní Bousov mezi Žantovem a úžlabinou u Přepěře; rozložiti na této linii všechny tři prapory vedle sebe, t. j.

*) Podle tohoto výpočtu prostředků potřebných u každého praporu je vidět, že každý z praporů může již svými lehkými kulomety zříditi souvislou palebnou clonu, — těžké kulometry budou tedy moci býti podrženy v 2. sledu, což usnadní zítra 2. října při rozduívání organisací palby zdvojovací, záležející v bočném postřelu prováděném těžkými kulomety; k tomuto cíli budou pak moci býti těžké kulometry posunuty do 1. sledu, bude-li třeba (viz dále stať „Zlepšení plánu palby“).

jeden prapor od Žantova (mimo) až 200 m na východ od potoka u Malého Solče,

jeden prapor mezi tímto místem a křižovatkou na sever od Vobrub,

jeden prapor mezi touto křižovatkou a úžlabinou u Přepeře (mimo).

Aby byl tento úkol co nejlépe splněn, je třeba:

dáti, je-li možná, každému praporu zvláštní silnici (tím by se zmenšila hloubka pochodového proudu na minimum);

voliti cesty co nejkratší a co nejlepší (tím se získá čas a ušetří se vojskům únava);

voliti silnice (nebo cesty), které se dají snadno najít (budeme pochodovati v noci, v neznámém terénu, po silnicích nevyznačených).

b) Terén.

Studium terénu týká se zde jen silnic nebo cest.

Mapa ukazuje, že na počátku je možná jen jedna cesta, totiž silnice Žehrov—Dobšín, a to až ke kotě 273. Od tohoto místa pak vedou do našeho akčního pásma cesty dvě, totiž:

1. silnice 273 — Srbsko-Branžež-Skalka, — prodloužená polní cestou, která vede k západní části Suchrovic, pak křižovatkou polní cesty 500 m na jih od Suchrovic a posléze polními cestami, vedoucími od této křižovatky k Žantovu a Malému Solči;

2. silnice 273 — pomník — křižovatka 800 m na jihozápad od tohoto pomníku, a potom od této křižovatky počínajíc

buď polní cesta, vedoucí přes Boží muka na sever od 339 téměř přímo na Žantov,

nebo silnice od Dobšina až po Boží muka na východ od 339 a odtud polní cesta, vedoucí podél úžlabiny u Přepeře do této osady.

Od první zmíněné polní cesty se oddělují jiné cesty: první počíná 500 m na západ od 339 a ústí u křižovatky 300 m na sever od Votrub do státní silnice. Druhá polní cesta vychází z prostoru koty 321 a vede do Malých Bratřic, odkudž pokračuje na Velký Soleč. Třetí cesta vede do Velkého Solče, čtvrtá do Malého Solče. Jiné cesty konečně, vycházející z křižovatky na jih od Suchrovic, vedou jednak do Malého Solče, jednak do Žantova.

Všech těchto cest je možno užítí, poněvadž již po několik dnů jest krásné počasí.

Cesty 273 Branžež—Skalka—Suchrovice a odtud jednak na Žantov, jednak na Malý Soleč, lze užítí jen pro západní prapory. Avšak tento prapor mohl by jítí také s oběma druhými prapory až ke křižovatce 800 m na jihozápad od pomníku a odtud pokračovati po polní cestě, jdoucí do Žantova a Malého Solče.

Pro kterou z uvedených cest máme se u tohoto praporu rozhodnouti?

Silnice 273 — Branžež—Skalka... je poněkud delší než druhá uvedená cesta pro ony jednotky praporu, které přijdou do Malého Solče; pro jednotku, která přijde do Žantova, jsou obě cesty stejně dlouhé. Silnice 273 — Branžež je na větší vzdálenost lepší; naproti tomu její poslední kus (Skalka—Žantov nebo Malý Soleč) je málo výhodná: je tu dosti příkré stoupání i klesání a je nesnadno naléztí dobrou cestu. Tato silnice, při nejmenším až po Skalku, bude také pravděpodobně méně postřelována nepřátelskou palbou zabraňovací a rušivou. Hloubka proudu, který musí projítí citlivými místy jako

je křižovatka u pomníku, křižovatka u 321, atd. je při tomto řešení menší.

Druhé řešení, podle něhož by šel západní prapor přes pomník a po polní cestě podél jižního okraje Žehrovského lesa přes 321 do Žantova a Malého Solče, má tyto výhody a nevýhody:

Nevýhody: cesta je horší, zvláště pro noční pochod, a pluk jde až k pomníku v jediném proudu;

Výhody: poněvadž pluk jde pohromadě, bude snazší vyhlásiti nové rozkazy, bude-li jich situace vyžadovati; západní prapor bude moci snáze zřídití svá spojení (zvláště s plukem, poněvadž jde přes S. V. pluku kóta 321).

Zdá se, že lze připustiti obojí řešení. Přidržíme se prvního.

Oba druhé prapory půjdou společně až ke křižovatce 800 m na jihozápad od pomníku. Východní prapor bude mít odtud dvojí cestu:

Silnicí od Dobšina až po Boží muka na východ od 339 a pak polní cestu jdoucí podél úžlabiny u Přepře.

Polní cestu až ke křižovatce 500 m na západ od 339 a pak polní cestu, vedoucí odtud až ke křižovatce 300 m na sever od Vobrub.

Střední prapor půjde rovněž po polní cestě až ke kotě 321 a pak odbočí k jihu na Malé Bratřice nebo Velký Soleč.

Vlastní situace.

Co se týče našich sousedů, viděli jsme již, že velitel pluku upravil svou sestavu v prvním sledu tak, aby mohl rozšířiti poněkud svoji frontu, kdyby jeho susedé nebyli na místech, která jim určila armáda.

Co se týče fronty, víme, že jednotky 2. pěší divise, které jsou ještě v dotyku, mají rozkaz držeti se na místě. Tyto jednotky budou tedy krýti náš pochod a my budeme vlastně prováděti noční příbližovací pochod za vojsky, která jsou v dotyku.

Nepřátelská situace.

Jak známo, volili jsme svou obrannou linii tak, aby nepřítel nemohl během noci nic proti nám podniknouti. Proto se zdá zbytečným učiniti během pochodu zvláštní zajišťovací opatření (zřídití více nebo méně silné předvoje). Ostatně tyto předvoje budou nahrazeny učleněním naší sestavy do hloubky (učleněním, ke kterému nás vedou jiné zřetele); toto učlenění bude přispívati tedy také k našemu zajištění.*)

Nepřítel nám může během našeho pochodu škoditi svou dělostřelbou (rušivou a zabraňovací) a svým letectvem.

Dělostřelectvo může stříletí na důležitá místa (křižovatka u pomníku, křižovatka 321 atd.).

Letectvo nás může bombardovati všude.

Je tedy třeba, abychom se proti tomuto dvojímu nebezpečí chránili. Jak?

Nemůže býti přirozeně řeči o tom, abychom zaujali nějaký jiný pochodový tvar, než pochodový proud přímo po silnici; jediný prostředek, který nám zbývá, je proto ten, že ponecháme mezi prapory, rotami a četami určité vzdálenosti. Ostatně silnice, po které půjdou dva z našich praporů, vede až ke křižovatce na jihozápad od po-

*) Můžeme však také zcela dobře připustiti, že v každém proudu půjde u čelní roty její jedna četa na 100 až 150 m před ostatními třemi.

mníku lesem. Proto bude náš pochod tím lépe skryt před nepřátelskými letouny.

Mohlo by se pomýšlet na aktivní opatření proti nepřátelskému letectvu (kulometry proti letounům); v naší situaci třeba tento způsob zavrhnouti (nemáme světlometů ani střeliva s viditelnou drahou střely a musíme uchováti své skrovné střelivo pro boj zítra 2. října).

Uhrnem se tedy naše opatření omezí na to, že ponecháme mezi prapory vzdálenost na př. 300 m, mezi rotami 100 m, mezi četami 25 m. Tyto vzdálenosti mají sice své nevýhody (spojení mezi jednotlivými jednotkami je obtížnější a každý proud se vzdálenostmi prodlužuje), přes to však zdají se býti doporučitelné.

e) P o v ě t r n o s t n í p o m ě r y.

Úlohu tohoto činitele viděli jsme již při rozhodnutí velitele pluku, i je zbytečno se k ní vraceti.

*

Zbývá vyjádřiti tyto závěry konkrétní formou a doplniti je nařízením týkajícím se plukovního velitelství, bojového a tělesového trénu a spojovací a technické roty.

1. Západním praporem bude I. prapor, který je nyní v jižní části Žehrova; tento prapor vyjde první.

Odchod v 19 hod. 35 min.*)

Cesta: křižovatka 273, silnice Srbsko—Branžez—Skalka a odtud na Žantov a Malý Soleč.

2. II. a III. prapor vytvoří až ke křižovatce 800 m na jihozápad od pomníku jediný proud, II. prapor v čele proudu.

Odchod II. praporu ve 20 hod. 5 min.**)

Odchod III. praporu ve 20 hod. 35 min.***)

Od křižovatky na jihozápad od pomníku bude II. prapor (střední) pokračovati po polní cestě až na 321, odkud půjde na Velký Soleč a Malé Bratřice. III. prapor (východní) bude míti k dispozici jednak silnici z Dobšína až k Božím mukám na východ od 339 a pak polní cestu vedoucí podél úžlabiny u Přepeře, jednak polní cestu jdoucí od křižovatky 500 m na západ od 339 ke křižovatce na sever od Vobruba.

3. Předvoj nebude. Vzdálenost mezi prapory 300 m, mezi rotami 100 m, mezi četami 25 m. (Příště dále.)

*) Délka proudu vytvořeného tímto praporem bude 800 m (normální délka praporu s bojovým trénem) plus 300 m vzdáleností mezi rotami, plus 300 m vzdáleností mezi četami, tudíž celkem 1400 m, což znamená v noci dobu průchodu 27 až 28 minut. Zád praporu vyrazí tudíž ve 20 hod. 03 min., nebo zaokrouhлено ve 20 hod. 5 min.

**) Tento prapor vyrazí ve chvíli, kdy nastupuje pochod zád I. praporu, a to následkem vzdálenosti, která dělí místa, kde jsou tyto prapory shromážděny (I. prapor v jižní části, II. prapor v severní části Žehrova).

***) Délka proudu II. praporu je 1400 m — k tomu třeba přidati délku proudu plukovního velitelství, plukovní spojovací čety a technické roty, asi 300 m, celkem tudíž 1700 m, to znamená 33 až 34 minuty.

Zád tohoto praporu vyrazí tedy ve 20 hod. 38 min. nebo 20 hod. 39 min., zaokrouhлено ve 20 hod. 40 m.

Poněvadž mezi Skokovem a Žehrovem je asi 600 m, bude moci čelo III. praporu vyraziti ve 20 hod. 35 min., čímž se ocitne automaticky asi 300 m za zádi technické roty.